

Sygn. akt IX U 574/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Gabriela Jokiel

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2019 r. w Rybniku

sprawy z odwołania H. R. (H. R.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ponowne ustalenie wysokości emerytury

na skutek odwołania H. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 22 marca 2017 r. nr (...)

oddala odwołanie.

Sędzia

Sygn. akt IX U 574/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 22 marca 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., na podstawie art. 110a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił ubezpieczonemu, H. R. (R.), prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonego, gdyż nowoustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, ustalony z 20 lat, nie jest wyższy niż 250%.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od decyzji domagając się przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego na okoliczność uzyskiwanych przez ubezpieczonego wynagrodzeń w latach 1967-1978.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczonemu, urodzonemu (...), przysługuje prawo do emerytury górniczej od 1 czerwca 1993r. Na przestrzeni lat świadczenie było wielokrotnie przeliczane. Ostatnio wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury, wyliczony na podstawie wynagrodzenia z lat 1984-1987, wyniósł 319,40% i został ograniczony do 250%.

Po przyznaniu prawa do świadczenia ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu w KWK (...) do 29 września 1993r.

Ubezpieczony (...) złożył wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia od zarobków uzyskanych w całości lub w części po przyznaniu świadczenia według wariantu najkorzystniejszego na podstawie 110a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach... Do wniosku dołączył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 30.06.2016r. za lata 1979-1993.

W rozpoznaniu wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję omówioną na wstępie.

(dowód: akta organu rentowego).

Ubezpieczony zatrudniony był w KWK (...) w J. od 16 stycznia 1967r. do 29 września 1993r. kolejno na stanowiskach: od 16.01.1967 do 31.12.1968r. – technika elektryka pod ziemią (stażysty pod ziemią), od 01.01.1969r. do 30.11.1970r. – dozorca oddziału elektrycznego pod ziemią, od 01.12.1970r. do 29.09.1993r. – sztygara zmianowego oddziału elektrycznego pod ziemią.

Ubezpieczony na początku zatrudnienia w KWK (...) był stażystą pod ziemią. Miał stawkę dniówką. Następnie jako dozorca otrzymywał już miesięczne wynagrodzenie. To wynagrodzenie składało się ze stawki podstawowej i dodatku funkcyjnego oraz premii uznaniowej. Pracował w systemie zmianowym. Otrzymywał 13-tki, 14-tki, barbórki oraz wynagrodzenie z Karty Górnika. Był uprawniony do deputatu węglowego. Ożenił się 1983r. Pracował w niedziele.

(dowód: akta osobowe ubezpieczonego, legitymacja ubezpieczeniowa k. 16 a.s., zeznania ubezpieczonego złożone na rozprawie 29.08.2017r., czas nagrania protokołu elektronicznego 00:07:27 – 00:20:20).

Najkorzystniejsze wynagrodzenie w 20 wybranych latach ubezpieczony uzyskał w latach 1971 -1972, 1974-1976, 1979-1993, po odtworzeniu wynagrodzeń z lat 1967-1978, przy przyjęciu, że ubezpieczony w tym okresie otrzymywał wynagrodzenie powszechnie obowiązujące w górnictwie, z uwzględnieniem dokumentacji zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, uregulowań płacowych obowiązujących w górnictwie oraz przy przyjęciu, że ubezpieczony, oprócz wynagrodzenia zasadniczego otrzymywał wynagrodzenie z Karty Górnika, pełny deputat węglowy. Biegły, przy odtwarzaniu wynagrodzenia za lata jw. uwzględnił także dodatek nocny oraz za drugą zmianę.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony z powyżej wskazanych lat jest niższy niż 250% i wynosi 240,50%.

(dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent A. K. k. 34-67 a.s., zaświadczenie o zmianie zasad wynagrodzenia z 26.08.1970r. k. 82 a.s.)

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 110 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. 2018r., poz.1270 ze zm.) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15,

z uwzględnieniem ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego (ust.1).

2. Warunek posiadania wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru nie jest wymagany od emeryta lub rencisty, który od dnia ustalenia prawa do świadczenia do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie świadczenia, w myśl ust. 1, nie pobrał świadczenia wskutek zawieszenia prawa do emerytury lub renty lub okres wymagany do ustalenia podstawy przypada w całości po przyznaniu prawa do świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wynosi co najmniej 130%.

3. Okres ostatnich 20 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1, obejmuje okres przypadający bezpośrednio przed rokiem, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia.

Jednocześnie jak wynika z treści art. 110a ust.1 ustawy emerytalnej wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15,

z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

2. Ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Przepis art. 110a ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych daje możliwość jednorazowego przeliczenia wysokości emerytury bez względu na to czy emerytura była zawieszona czy nie, jeśli wskaźnik przekracza 250%,
a wskazano podstawę wymiaru składek przypadających po przyznaniu prawa do emerytury.

Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe ubezpieczony nie spełnia warunków umożliwiających przeliczenie emerytury na podstawie art.110a ustawy emerytalnej.

Powyższe wynika jednoznacznie z opinii powołanego biegłego sądowego, na której Sąd oparł się rozstrzygając sprawę. Biegły, na podstawie posiadanej dokumentacji, przy uwzględnieniu obowiązujących w górnictwie przepisów płacowych, odtworzył wynagrodzenie ubezpieczonego za lata 1967-1979.

Wskazać jednak należy, że w ocenie Sądu, słuszne są zastrzeżenia organu rentowego do opinii biegłego, że wysokość zarobków odtworzonych przez biegłego za lata sporne, została zawyżona, gdyż biegły uwzględnił ubezpieczonemu dodatek za pracę w nocy oraz za drugą zmianę w wymiarze 1/3 dniówek w miesiącu za wszystkie odtwarzane lata, podczas gdy z dokumentacji osobowej ubezpieczonego nie wynika w jakim wymiarze ubezpieczony w konkretnych miesiącach pracował na konkretne zmiany.

Sąd natomiast nie podzielił zastrzeżeń ubezpieczonego do opinii biegłego, który domagał się uzupełniającej opinii biegłego w celu uwzględnienia wynagrodzenia za prace w niedziele, gdyż poza rokiem 1968 brak jest kart kontroli czasu pracy, w związku z czym nie można ustalić ile faktycznie ubezpieczony niedziel w miesiącu przepracował. Brak jest także możliwości uwzględnienia premii i nagród, gdyż były to składniki uznaniowe i nie zachowały się dokumenty wskazujące na ich wysokość. Zatem uznać należy, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony przez biegłego w opinii, który nie przekracza 250% jest i tak wskaźnikiem zawyżonym.

W tej sytuacji Sąd oddalił wniosek ubezpieczonego o uzupełniającą opinię biegłego.

Nie było także konieczności dopuszczania opinii uzupełniającej w celu uwzględnienia wynagrodzenia określonego w zaświadczeniu z 26.08.1970r., które przedłożył ubezpieczony już po wydaniu opinii przez biegłego, gdyż po uwzględnieniu tego wynagrodzenia łączne wynagrodzenie za 1970r. nie przekroczy 40 tys. a wskaźnik nie przekroczy 150%, a najniższy wskaźnik wśród najkorzystniejszych 20 lat przyjętych dotychczas przez biegłego wynosi 165,49%. Zatem nie byłoby korzystne dla ubezpieczonego przyjęcie wynagrodzenia za rok 1970 do wyliczenia wwpw.

Dodać należy, iż w świetle najnowszego orzecznictwa sądowego – Sądu Apelacyjnego w Katowicach, nie można uwzględniać przy odtwarzaniu wynagrodzenia takich składników wynagrodzenia jak dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, niebezpiecznych, dodatek za prace w niedzielę i święta, dodatek za prace w godzinach nocnych i na II zmianę, w sytuacji, gdy nie zachowała się ewidencja czasu pracy (wyr. Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 22.05.2018r., sygn. akt III AUa 175/18).

Nie można bowiem wysokości zarobków, stanowiących podstawę do wyliczenia składek na ubezpieczenie społeczne ustalać w sposób hipotetyczny, oparty jedynie na domniemaniu. Przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są bowiem normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wysokości wynagrodzenia w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Przy obliczaniu wysokości podstawy emerytury, bierze się zatem pod uwagę dokładnie ustaloną wartość - wysokość uzyskiwanego w określonym czasie wynagrodzenia. Tym samym, w sprawie o ustalenie podstawy wymiaru składki, należy dokładnie określić wysokość wszystkich składników wynagrodzenia, które mają być uwzględnione – wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 22.09.2015r. III AUa 370/14 (LEX nr 1927664).

Nie ma możliwości wyliczenia wysokości wynagrodzenia, a co za tym idzie - wysokości składek na ubezpieczenie społeczne oraz wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w oparciu o wyliczenia hipotetyczne, uśrednione, wynikające z porównania do wynagrodzenia innych pracowników. Uśrednione obliczenie wysokości wynagrodzenia - oparte na wynagrodzeniu otrzymanym przez innych pracowników - nie może oddać indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku pracy. Obliczenie wysokości wynagrodzenia musi być oparte na dokumentacji, z której wynikają określone kwoty wynagrodzenia. Kwestia pobieranego wynagrodzenia musi zostać zatem udowodniona w sposób bezwzględny. Tylko dokumentacja stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym. Na podstawie innych dowodów nie jest możliwe dokładne określenie kwoty wynagrodzenia, a co zatem idzie - ustalenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury - wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 31.03.2015r. III AUa 1807/14 (LEX nr 1814849).

Sąd Najwyższy w wyroku z 18 grudnia 1997r. (sygn. II UK 418/97, OSNP z 1998/22/661) stwierdził, że „w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych sąd nie jest obowiązany do poszukiwania dokumentów zatrudnieniowo-płacowych, o które nie zadbała osoba dochodząca świadczenia ubezpieczeniowego”. Ten kto się stara udokumentować wyższe świadczenie musi gromadzić dokumenty, wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej, żeby udowodnić wysokość podstawy wymiaru świadczenia (tak również Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z 14 czerwca 2018r. w sprawie IIIAUa 1903/17).

Mając powyższe na uwadze Sąd kierując się powołanymi przepisami, z mocy art.477¹⁴ §1 kpc oddalił odwołanie nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

SSR del. Renata Stańczak